

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi romai kath. irodalmi társulat heti közlönye.

Megjelenik minden szombaton. — A társulat minden rendű tagjai a lapot ingyen kapják. — Nemtagok részére előfizetési díj: egészéve 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.

Ugy a lap szellemi részét illető cikkek, mint az előfizetési pénzek „Közművelődés” szerkesztőségének Gyulafehérvárra a várba küldendők.

Augustus 20-án.

Gyenge a szív és erőtlen nyelv azon magasztos és fenséges érzelmek betogadására és kifejezésére, melyek ezen nagy napon minden jó és becstületes hazafi keblét áthatják — vagy legalább áthatniok kellene — s melyek átgondolásánál az ember képzelőtehetségé elhomályosul s a szavak varazsa elenyeszik.

Oly ünnep ez, melynél tündöklőbb és nemzetiesebb nincs Magyarországon, s melynek méltó megülésére egy igaz magyar hazafinak semmit sem szabad elmulasztani, mert ez azon ünnep, mely hivatva van első apostoli szent királyunkat, szent Istvánt az öt méltán megillető tiszteletben részesíteni. Őt ki századának felette állott, kinek erényessége, vallásossága és éltszentsége felülmúlt minden e nembeli kivánalmat, kinek államférfiúi belatása és szilárdsága őt e honnak második alkotójává és megalapítójává tette s kinek bölcsesége fennáll törvényeiben, melyek minden szigorúságuk daczára az igazság határait túl nem lépik s melyek nélkül oly eredményt, milyen az ország megszűrditása és fentartása, ugy vallási mint társadalmi szempontból, azon időben elérni lehetetlen lett volna, annál is inkább, mert a nemzet erkölcsi és hajtamai szent István uralkodásának kezdetén nagyon ziláltak voltak; s mely törvényeiben mindenekelőtt a vallást veszi zsinormértékül mondván: „törvényeinkben a szent hitnek elsősgéget adunk.” A mely határozatával annyi század romboló pusztításait és vészteljes támadásait dicsőségesen kiallott alkotmányunknak alapját lerakta, melynek kifolyása s gyümölcse azon dicső örökség, mely reánk maradt s melynek fentartására és emelésére hivatva és kötelezve vagyunk, e szent haza.

Valóban nincs alkalmasabb tárgy, melyről e héten elmélkedni lehetne, mint éppen e dicső szentnek, királyunknak érdemeiről és életéről, mely oly gazdag a megragadó tényekben.

Igen e dicső királynak, ki azt mondotta: „csak a hit által tarthatjuk meg a hazát, csak így lesz a

jövő biztosítva,” köszönheti a nemzet, hogy ily szép és már-már ezer évnek viharait fényes sikerrel átküzdött hazával bir; neki köszönheti, hogy e hon nem enyészett el, mint oly sok művelt és hatalmas nemzet, milyenek a görög, romai, hun és más nemzetek, a mi eléggé bizonyítja, hogy egy ország fentartására nem elégséges a műveltség s a nyers erőszakos hatalom és a vitézség, hanem hogy egy ezeknél sokkal magasztosabb és fenségebb eszköz is szükséges t. i. a kereszt, megváltásunk e fonséges jelének oltalma.

És a jó Isten nem is hagyta elveszni a nemzetet, melyért oly nemes szív imádkozott, mint szent István, hanem saját kebeléből teremtett még pedig királyi apostolt számára Isten szent István felismerte bölcs belatásával, hogy nemzetét a nyugateuropai keresztény nemzetek között csak ugy tarthatja fenn, ha szívébe oltja a kereszténység magasztos hitét és erényeit, melyek nélkül valódi civilizatio nem létezik s ha műveltség létezik is, e nélkül sokáig fenn nem állhat, annál kevésbé lehet örök.

Ezen meggyőződését követve saját trónjáról hirdette az egyedül üdvözítő hit tanait s öntötte a keblekbe a keresztény erényeket, melyek szerint minden valódi hazafinak élni és cselekedni kellene; de a mi most nem történik meg, mert a nemzet vallásilag meghasonulva és a legkülönbözőbb táborokba feloszolva nagy részt elszakadt ősi hitétől, azt többé nem ismeri, vagy ismerni nem akarja, minek következménye az erkölcsiség meglazulásában azonban már is eléggé látható s a minek kifolyása azon napról napra szaporodó társadalmi és családi bűnök sokasága, milyenek polgári házasság, birtok közösség s mások; és mind ennek mi a gyümölcse? nem egyéb mint a ferde gyermeknevelés által megérlelt megszámlálhatlan öngyilkosságok, gyilkosságok, lopások, sikkasztások, rablások s más különböző kicsapongások, miket megnevezni nem lehet.

És az ezen erkölcstelenségből származó közönyösséget, az országban lakó különféle nemzetiséget

saját hasznukra szokták kizsákmányolni részint nyilvános tulkapásokban s elégedetlenségekben, részint pedig, mint különösen a zsidóság, csendben az uzsora által, mit a tizenkilencedik század azon nagyhatalmasságával a pénzzel folytatnak s a mely törekvéseknek a legrégebb magyar családok is áldozatai lesznek, mi addig míg a nemzet őseinek hitében és erényeiben élt nem fordult elő, pedig elég példa a vallástalanság káros voltára nézve a francia nemzet, mely ezáltal a legvéresebb tetteknek lett áldozata s melynek sorsán okulhatnánk.

Szent István többször bejárta az országot, tanítva s buzdítva a nemzetet, mindenütt csak áldást és kegyelmet osztogatva; számos templomot, iskolát, s kolostort alapítva Isten dicsőségére; s hogy népének példát adjon személyesen ellátogatott a zengények, árvák és özvegyek kunyhóiba, sajátkezüleg váltotta ki a rabszolgákat, áldáshozó szent jobbjaival enyhítve a nyomort s letörölvén számtalan keserű könnyeket; azon szent jobbal melyet az Ur Isten nyolcz századon át megőrzött az enyészettől s mely a magyar nemzetnek örök időnkig szentséges és tiszteletreméltó ereklyéjét fogja képezni; s mely most is ott van még Budán az ország szívében még mindig mutatva az irányt az erkölciség útján az ég felé, melyen a nemzetnek haladni kellene; de talán még valaha „jöni fog, még jöni kell, egy jobb kor, mely után buzgó imádság epedez szazezrek ajakán.“

F. K.

Mégegyszer, a protestans „türelmesség“-ről

Ezen becses lapban közelebről ismertette volt, miszerint Erdő-Csinádon a reformátusok nem engedik, hogy a kath. hívek halottjaikat a köztemetőbe temessék. Fájdalom, ismételten azon helyzetben vagyok, hogy ezen ügyben még nagyobb mérvű „türelmességről“ írhatok ezen becses lap részére tudósítást. Nézzük a tényeket. Folyó év május 2-án Szász Ferencz kath. híveinek Eszter nevű 2 éves kis leánya meghalt. A rokonok kívánsága volt a kisdedet a köztemetőbe a család szokott temetkezési helyére temetni.

A kath. hívek tudva azt, hogy február havában t. Kertész József ref. lelkész utasítása folytán, a köztemetőbe való temetkezés meg volt ugyan gátolva, de a t. alispáni hivatal erélyes intézkedése folytán, az oda való temetkezés törvényesen el lett rendelve; nem akarták, hogy a temetkezési ügy miatt ismételt kellemetlenség forduljon elő. Ez okból Szász József ref. férfi mint rokon, megkérte a tiszteletes urat, engedje meg fizetésért, hogy a kisdedet a család többi elhunyt tagjai közé temessék. Erre a „türelmes“ ref. lelkész kijelentette, hogy egyként sem engedi, hogy a kisdedet a rokonok kívánsága szerint a köztemetőbe temessék. Bármily nagy öszszegért sem!

Ez ennyiben megtörtént.

A kath. hívek, miután a temetés órája közelgett, a törvény által biztosított jog alapján máj. 3-án a köztemetőben a sírgödör-ásáshoz kezdtek.

A sírgödör már nagy részben kész volt, de ez alatt

a ref. gondnok ötöd magával megjelent, és tiltakozott a sírgödör-ásás ellen. Ez nem volt elég. A ref. tanító mérgesen ásót ragad, s a sírgödörben lévő Hamza Mártonra a földet hányni kezdte „hogy élve temesse oda“, a „türelmes“ tanító annyi földet hányt Hamzára, hogy már „térdig oda volt temetve“ míg végre többek komoly felszólítására. Kertész ur veje felhagyott a további — buzgósággal. Ezek után a „türelmes“ atyafiak eltávoztak. A kath. sirások: Hamza Márton, Plájás Péter, Fogarasy József ijesztésnek vélvén a dolgot, a sírgödört ismételten kiásták: De másodsor már 9 ref. férfi jelent meg a köztemetőben, a kurátor kijelentette, hogy 50 frtért sem engedik meg, hogy oda katolikusok temetkezzenek. Ilyen formán a két éves ártatlan kisdéd számára a protestans „türelmesség“ miatt még a köztemetőben sem volt hely. A hívek panasza folytán azonnal jelentést tettem az alsórégeni szolgabírói hivatalhoz, melyben kifejeztem, hogy ha a halott eltemetésére nézve a szolgabírói hivatal erélyesen nem intézkedik, kénytelen leszek a ref. részről elkövetett durva és törvénytelen eljárás miatt, a nm. kir. belügyminiszter ur ő excellentiájához távirati uton panasz jelentést tenni. Jelentésem folytán a szolgabírói hivatal rendeletet küldött a csinádi községi bírónak, melyben utasította, hogy a halott eltemetését a köztemetőbe eszközölje.

A rend fentartására csendőrök is voltak kiküldve.

Ezen ügyben most sem lett kellő eredmény; mert a községi bíró ekkor kezdte tanulmányozni, — hogy melyik a köz, — vagyis községi temető. — Megjegyzendő, Erdő-Csinádon 4 domb vagyis négysírkert van. — Emberemlékezet óta reformátusok és katolikusok vegyesen és szabadon bárhova temetkezhetek. — Azonban a konversio után, csakis az „Oláh“ vagyis kislombra, — hová a jövevényeket és öngyilkosokat szokták temetni, akartak, csufságból a kath. híveknek helyet adni. De ezen szándékukat is azon alkalommal nyilvánították ki, mikor a halottat temetni kellett. — Midőn a temetésre a csendőrök is megérkeztek, — akkor Kertész ur a f. bíróval kísütötték: hogy az „Oláh“ domb a községi temető. — Azonban a katolikusok ezen helyre a halottat eltemetni nem akarták, mert a jogfolytonosság és a törvény alapján a temetkezési jog szabadsága biztosítva van; mert a szülők kívánsága volt, a kisdedet a családtemetkezési helyére temetni; mert az iteni helyért is t. Kertész ur egyszer 3 frtót kívánt, máskor a temetésre engedélyt adott, s ilyen formán a hívek magukat t. Kertész ur és emberei gunyos szeszélyének kitenni nem engedték; mert t. Kertész uramék még ezen helyen — az oláhdombon — sem szenvedvén meg a keresztet, azt onnan kitiltották. Nem régen bizonyos keresztgyűlölők, még a többi sírdombokról is a keresztet kidobták.

Ez már „keresztjén türelmesség“!

Ilyen okok folytán az ártatlan kisdéd ideiglenesen a szegény apa szántó földjébe sáros vizes helyre, lett nagy ingerültség közepett eltemetve

A ref. tanítót nem tudni miokból, ezen alkalommal a henczegés igen elfogta volt. A kaáli rom. kath. kántortanítónak szemébe mondta: „Addig szekirozzuk a pápistákat, a míg vagy mind vissza állnak a ref. vallásra, vagy a községből mind elköltöznek, vagy bánatjokban

mind meghalnak!!* Hogy ezt a ref. tanító valósággal mondta, erről 8 férfiúnak írásbeli nyilatkozata bizonyoságot tesz, mely nálam meg van.

Hát ilyen a „protestans türelmesség“?! Hát ilyen az ev. ref. tanítónak „keresztény szeretete“? Tanítványait is ilyen szellemben tanítja? Ha így, akkor a „protestans türelmességet“ csakugyan megismerhetjük egész valóságában.

Hát ha lett volna Erdő-Csinádon a sok ingerlés folytán egy véres verekedés, a mi a falu lakóinak nagy részét bele keverte volna; s a mellett számos haláleset, vajjon t. Kertész József ref. lelkész és a ref. tanító mivel kárpótolták volna a magyarvért?! Esetleg az árvák eltartásáról ki gondoskodott volna?!

Itt csakugyan el lehet mondani: Oh protestans türelmesség, jöjjön el a te országod!

Remélem, hogy nsgs Zsilinszky M. orsz. képviselő ur, mint ki „a hazának javát és haladását őszintén ohajtja“ ki a vallásfelekezetek közti békét szívében hordja, — nem csak a reversális vételről, — mely törvényes alapon történik, — hanem az itteni tényekről is, melyek valóban törvényellenesek, lesz szíves tudomást szerezni, s ennek folytán illetékes helyen lépéseket tenni, hogy Erdő-Csinádon protestans részről: a durva és erőszakoskodó felekezeti harc továbbra is „könyveműen ne üzessék.“

A május 3-án és 4-én történt csinádi kellemetlen események folytán május 5-én a ft. ker. esperesi hivatal után a t. alispáni hivatalhoz, — a helyzet kényszerűségéből kifolyólag indokolt jeleintést terjesztettem, melyben felfejtettem, hogy reformatus részről mily durva és kegyetlen eljárást gyakorolnak a kath. hívekkel szemben, dacára annak, hogy az 1868. évi 53. t. cz. 22. § a a temetkezési jogot törvényesen biztosítja.

Kértem erélyes intézkedést, hogy többé ily kellemetlen eset ne forduljon elő.

Felfejtettem azt is, hogy főképen a törvény és törvényes hatalom képviselői tekintélyének érdekében igen kívánatos, hogy az elhunyt kisdéd a mezőről — a hová ideiglenesen lett eltemetve — a kath. hívek által tervezett közös temetkezési helyre illő módon visszahelyeztessék; mert különben a félrevezetett tömeg azt fogja gondolni, hogy t. Kertész József ref. lelkész és vejének a ref. tanítónak erőszakos, durva eljárása a törvénytelen szemben nagyobb hatalom, mint a m. t. alispáni és szolgabírói hivataloknak erélyes intézkedése.

Hivatalos felterjesztésünkre, mint alispáni helyettes tekintetes Dosa Elek főjegyző ur, ki (prot. ember) mint igazságszerető, nemes jellemű, erélyes tisztviselő, szigorú rendeletet küldött az illetékes szolgabírónak, melynek értelmében az alsó-régeni járási szolgabíró, Kőrösy Albert ur a t. járási orvos ural együtt május 28-án Erdő-Csinádon megjelentek. A hulla orvosilag megvizsgáltatott, konstatálva lett, hogy a kisdéd nem ragályos betegségben halt el.

Miután a törvény rendeletének reformátusok szegültek ellene, a törvény tekintélyének tiszteletben tartása szempontjából történt, hogy az erélyes szolgabíró ur rendelete folytán a kálvinista hívek a szántó földhöz legközelebb lévő temetőben sírgödört ástak, a hullát a mezőn kiásták és visszavitték a temetőbe.

Ezek megtörténte után, az alispáni rendelet értelmében, a szolgabíró ur jegyzőkönyvet vett fel, melynek felvételénél Erdő-Csinádon a faluházánál mindvégig jelen voltam; és így határozottan irhatom, hogy ügyünk igazsága fényesen be lett bizonyítva. — Ugyanis a reformatus atyafiak mind a kilenczen, jegyzőkönyvileg elismerték, hogy ők t. Kertész József ev. ref. lelkész ur rendelete folytán mentek a temetőbe, hogy a kath. kisdédnek odavaló temetkezését megakadályozzák.

Továbbá az erdő-csinádi öreg ref. férfiak már másodszer jegyzőkönyvileg igazolták, hogy mind a négy temetkezési sírdombot ember emlékezet óta köztemetőnek tudták, reformátusok és katolikusok egyformán közösen használták. — Itt az ügy tisztában áll. — Facta loquuntur. — A tények beszélnek.

Szomorú dolog, hogy a protestans „türelmesség“ miatt, már kétszer kellett Erdő-Csinádon csendőrökkel temetni. — Még megtörténhetik, hogy harmadszor is a „türelmesség“ miatt csendőrökkel temetünk; mert a ref. tanító magának a szolgabíró urnak mondott olyasmit, hogy véres lesz a harmadszori temetés.

Majd meglátjuk! Különben jó hogy őszinte volt a tanító ur. — Hanem mégis azt hiszem hogy az erélyes alispáni rendelet után, melyet a szolgabíró ur mindnyájunk előtt felolvasott, — melyben hangsúlyozva van: hogy addig is, míg a törvény áthágói szigorú büntetésben részesüljenek, — szálljon ki a t. szolgabíró a községbe, erélyesen intézkedjék, hogy a kath. hívek részére a temetkezés szabadsága biztosítva legyen stb. nem lesz kedvök harmadszor is ellenállani. Valóban óhajtható, hogy az ily botrányos dolgoknak vége legyen. A ref. tanító hiába akarja a „pápastákat“ halálra szekirozni, mert a Gondviselés a benne bizókat nem hagyja el. — Igaz, most sokat küzdenek és szenvednek a szegény hívek; de ha a nemes lelkek jóvoltából nyerhetünk egy iskolát, mire oly égető szükség van, akkor a hívek szomorúsága örömmé fog változni; így biztos lesz a jövőbeni remény.

Bizalmunk az ősi erényben.

Ezen egyszerű tényleiratból láthatja a n. t. olvasó, hogy a protestans „türelmesség“ miatt: a 19-ik század utolsó felében mik történnek Erdő-Csinádon.

Máthé József, s. k.
rom. kath. lelkész.

TÁRCZA.

Riger Gottfried emlékezete.

Meghalt! . . . Letépte őt is az enyészet,
Nem várva ősz, a lét munkás nyarán!
Igy dönti le bős nyári vész a tölgyet,
Mely lombot hajt a bércz magaslatán . . .

— Lelkünk szemére éjt vont a távollét,
S azt álmódok, hogy napja fenn ragyog még:
Ki írja hát le, mit érzett a szív,
Fátyolt viselve, midőn jött a hír!

Ki görnyedt testtel vágyva-vágy az álmok
Honába térni hosszú lét után:

— Emlékeért bár végsóhajt bocsátok, —
Ha sírba dül, hő vágya telt csupán.
Ah, lelkemet a döbbenés megszállja,
Ha látom, hogy a sors fejszecsapása
Tölgyet készül a bérczről ontani;
Ha éjbe vesznek a tett napjai!

Szíve nemes volt, — lángolón szerette
Az egyházat s e szép magyar hazát;
Melynek vezére volt, bölcsen vezetve
A sok reménnyel dus ifjak vadát.
Szava egyszerű volt, mint völgy patakja,
De a nemes szív mélyéből fakadva,
Tengernél mélyebben szállott alá
Annak lelkébe, ki őt hallgatá.

Kiknek szívére lelke fényét tárta:
Mi érezők, a veszteség mi nagy.
A nyáj így érez, ha jó pásztorára
Örzés óráin a villám lecsap! . . .
Ah, míg fenn virraszt életünk csillaga:
Emlékét a sírhant el nem takarja!
S ha utunk arra visz, — a sír felett
Bus ihletéssel ejtünk könnyeket . . .
Fülöp Arpád.

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

— **Kettős ünnepély Petrozsényben.** Alig, hogy a szünidőről visszaérkeztem Károlyfehérvárra, a püspöki székvárosba, örömmel értesültem, hogy Erdély főpásztora, a mi jó atyánk, a regényes bányat-lep, Petrozsénybe — hová én már régóta kíváncsi voltam, — fog menni a véget, hogy nagyszámu hívőnek a bérmlás szent-ségét kiössza és az építésbe veit rom. kath. szentegyház-nak alapkövét letegyje. Mint főbolygót a mellékbolygók, akkép valank szerencsések Billmánn (csanád m. áldozár, a lugosi gymn. igazgatója, eseres, lovag), Butyka S., Gidofalvi G., Szabó J., Takó J., Tamási A. és én, tehát össze-sen 7 ten kísérhetni egyházmegyénk egyes főpásztorát. Örvendt szivünk midőn a Kenyérmezőt s a főpásztori gondosság színhelyét, Piskit elhagyva d u 3 óra körül megindulhatánk kies Székesszeg vidéke felé. Főkép Bánjáz-tól kezdve óriási mérvben emelkedtünk a kigyózo vasu-ton, s a mint egyik tunelt a másik után hagytuk, és sötétségből világosságra jöttünk, meglepően gyönyörköd-tetőbb volt a vidék nagyszerűségének változatossága, itt igazán varázs szépségben tündökölt az Isten uija az Őt dicső-ítő természete magas tisztóságában: fenyvesek, bükkök, szikla-hasadékok felhőkbe merülő hegyek, mélybe bukkanó pa-takok, csiripeő madarak, komponáló nyájak s az ég sze-lid mosolygása: valódi szellemi élvezettel töltik el a szemlélőt; s nem csudálkozom azon, hogy collégánk, ab-laktól ablakhoz szaladgálván, hogy minden oldalról lát-hasson: orrával az egyik kocszi-ablakot tönkre orvosolta, a miből azonban ez esetben Istennek há a egyéb baj a a 4 0 é. frt. káron kívül nem származott. Miután a kár-ról szólék megemlítem azt is, hogy Pujnál egy sűdőt a vasutisták örömére vonatunk ketté metszett, s mi élen-ken spectáltuk az ablakból, hogy egy pillanat mulva mikép tranchirozzák a jó emberek, a kiszendvedt állatot.

Ezen események után, este 7 óra tizenkét perczkor megérkeztünk Petrozsénybe, az indóház udvarán Hu-nyadkerület főesperesse főtitiztelendő W e b e r ur, következő beszéddel fogadta a magas vendéget: ör-

vend e fölött egész Petrozsény, mert legforróbb ohaja ma teljesül, áldja Excellentiádat, mivel magas jelenléte a bányatelepet mennyei áldással fogja elárasztani, és meg-kettőztetett fiui szeretettel fog ragaszkodni ezentul is Ex-cellentiádhoz, mert tudja, hogy Exciád atyai szívében számára is van hely.

A petrozsényiek, kiknek ma a főpásztori kegyesség és szeretet jótékonyan melegítő és világitó napja felött — általam Excellentiád szentelt jobbát csókolják, és szíveik mélyéből ohajják — igen kéri az Istent, hogy Erdély anygali jóságú főpásztorát még hosszas és boldog élettel áldja meg. Éljen! Az őszinte fiui szeretet szent érzete emeli lelkemet e perczben, midőn Excellentiád magas szeméye előtt állok, hogy az ezerekre menő petrozsényi bányászok és hívek nevében Excellentiádat hódolatteljesen üdvözöljem.

A föld melyen Exciád áll — ezelőtt 17 évvel még terra incognita volt, — és csak a szorgalmas bányászok-nak köszönhetni, hogy a mívelt europai ma itt nem csak honoson érzi magát, hanem örömet is ide ellátogat. De ezen szorgalmas bányászok egyszersmind az egyháznak buzgó hívei is; mutat erre azon körülmény, hogy meg-takarított fölércéikből jelenleg Istennek egy hozzá méltó hajlékot építenek, melynek alapkövét ünnepélyesen letenni — Excellentiád ide fíradozni méltóztatott.

Ezen meleg köszöntő után a főpásztor mint a jó hadvezér szívélyesen üdvölte az Urban a díszegő so-kaságot emlékezetükbe hozván azt, hogy minél nebezebb a munka, melyvel kenyerüket keresik: annál nagyobb legyen Istenbe helyezett bizodaluk.

Majd Tallatschek Ferencz bányavezető, mint egy-házgondnok szólott a kegyes főpásztornak, mit excellen-tiája nyájasan fogadván, a kocsik lánczolata kísérvé a hatalmas néptő meg által megindult az indóháztól a plé-bánia lak felé, hol igen szép díszkapu volt felállítva: „ecce sacerdos magnus“ felirattal. A plébánia laktól délre mintegy félkilométer távolságig rögtönzött fasor volt ké-szítve, itt mentek a mi kocsjaink s itt vonult a plébánia felé a faklvás menet, a fehérbe öltözött leánykák, és a bánvatársulati zenészek gyakorlott kara. Azt nem is kell említenem, hogy az ágyuk folytonosan dörögtek. A dísz-kapunál nr. Piringer helybeli lelkész fogadta ő excellen-tiáját, ki neki is szívélyesen válaszolt. Ezután az imaházba vonult a főpásztor, hol a gyermekek szép éneke után a megérkezési ajtatosságok lettek elvégezve.

Izletes bőjtös vacsora után, melynek hosszúsága a házigazda figyelmességére mutat, mentünk ki-ki jelölt szállására. Aug. 15-én Petrozsényben annyi szent mise volt, mint akár egy székesegyház városban. Pont 9 órakor ágyudörgések és harangzúgás hirdette a híveknek, hogy kezdetét veszi az ünnepélyes istenitiszteler, melynek külférvét fentartotta és segítette a művésziesen rögtön-zött fenyőgaly-sátoron kívül a derült idő s az impozáns néptőmegnek vallásos buzgósága.

Szent beszédet tartott a helybeli lelkész nr. Piringer ur, szólván: a kegyelemről és a Szentlélek Isten 7 aján-dékáról; ennek végeztével mint egy második Száévi szt. Ferencz, úgy szónokolt szívből és igazán szívhez az ér-zékeny lelkületű humanus Főpásztor. Szólt tisztá, világ-os, mester-életlen nvelvezeten előzör magyarul, huzá-mosan tanítván néptét arra, hogy a vasárnap az Isten napja, azon nem szabad szolgál munkát végezni; szólt röviden, hogy mindenki megértse a ki még meg nem ér-tette volna németül is, hol az előbbi nyomós eszmék és elveket szívrehatóan sürgette. Fáradtságos funkciója után még roppant terü várt reá, mert 435 személynek osztotta ki, még délelőtt a bérmlás szentségét.

Közel két óra volt délután midőn kocsikra ülve megérkeztünk nsgos Tallatschek bányavezető ur házá-hoz hol Titz bányafőmérnök, Bösz Gy. vasuti főmérnök, Nouackh bányamérnök, dr. Bottensteinjárás orvos, Luther bányapénztárnok, Ponori S. járásbíró, Barcsay, Gerbert,

Pelger stb. stb. a háziasszony élén jöttek ő nmltsága elejébe. A duszagdag ebéd 4-ik fogásánál, a házigazda felolvasotta Hayrofsky Emil központi igazgató leiratát, melyben ez utolsó német nyelven üdvözlő Erdély püspökét, és ő-ömének ad kifejezést, hogy a petrozsényiek, saját erejükből Istennek és maguknak templomot emelnek; e levéllel kapcsolatban felkösönti az igazgató is ő nagyméltóságát, mire dörgő éljenzés következett egy-egy csep „hoch“-hal. Excellentiája fáradsága s merném állítani gyengélkedése daczára is, igen kedves toasztot mondott Tallatschekné ő ngára. Ezután csekélységem bátorzkodott dikeziózni a mi kedves jó emberünk, és most is hűséges kalauzunk, tek. daruvári Paulé Iván urra, s ezzel az ebéd be lett fejeve.

Cercle alatt és közben neveinket mázolgattuk be a diplomára, hogy legyen ott míg a templom áll. Délután volt a lelketeremtő szertartásu alapkövetétel, melynél urak és közönségek hűségesen jelen voltak.

Körülbelül fél 6 órakor nagy csengés pengés között kirándultunk Erdély panorámájára, a picturesque Szurdukba, melyet leírni nem tudok, ki meg akarja ismerni, az ott jelenjék meg! Fél 9 órakor volt a vacsora a plébánosnál, ki ma is derekasan kitett magáért.

Reggel 7 órakor 16-án agyudörgés és harangszó mellett vissza indultunk Fehérvárra, hová szerencsésen megérkezünk.

Dr. Veressé.

— **Nyilvánó köszönet.** Az Ur házának ekcsítése mindenkor nemes szívü keblek tulajdona, kik a benesejökben élő hitnek lobogó lángjától fölmelegedve, magasztos, Isten dicsőségét előmozdítani sovárgó vallásos érzelmeiket kegyeletes tényekben szokták külsőleg is kifejezni. Ily szép, és minden vallásos szívet kellemesen érintő jótékonyaságról van szerencsém a nyilvánosság terén megemlékezni. A maros-vásárhelyi rom. kath. egyházközség legujabban kellemes meglepetésben részesült. Ugyanis, méltóság Sándor Jánosné, szül. Dezséffy Anna ő nga, követve mélyen vallásos szívének sugallatát, plébánialis templomunknak díszét nagyban nevelte az által, hogy főoltárunkat egy finom, körülbelül 60 frt értékű képviselő kék posztó-szövegvel megajándékozni méltóztatott. Ő nagyságának kegyeletes buzgalma már több ízben sok értékes tárggyal ekcsitette templomunkat, és így egyházközségünk osztatlan elismerése és hálaájára érdemesítette magát. S ugy hiszen, édes köteleességet teljesíttek, midőn ő ngának Isten dicsőségének előmozdítása érdekében tett sok nemű jótékonyaságáért egyházközségünk nevében forró hálát és köszönetet mondok. Ha ő ngának ismert szerénysége tiltakoznék az ellen, hogy mindezeket nyilvánosságra hozom, én az Üdvözítő parancsával mentem ki magamat, ki így szól: „Ugy világoskodjék a ti világosságtok az emberek előtt, hogy látván a ti cselekedeteiteket, dicsőítsék az Atyát, ki mennyekben van.“ Mert ő nga igazán világoskodjék vallásos buzgalma és nemes tettei által, s fönkelt szívének áldásait és jótéteményeit igen sokan hálásan élvezik. A minden jó tettek megjutalmazója fűzve koszoruba nemes tetteit, hogy abban drága kövek gyanánt ragyogjanak, s szeretik meg ő nga számára az örökboldogság hervadhatlan koronáját Attól: kinek dicsősége, és házának ekcségeért egész életében oly kitartó buzgalommal fáradozott. És még igen sokáig világoskodjék egyházközségünk minden tagja előtt ragyogó példája által, hogy hithideg korunkban hevüljön, buzduljon minden kebel, látva a jó példát, melyet ő ngá lángoló vallásos buzgalma és nemes tettel által mutat mindnyájunknak.

M. Vásárhelyt, 1886. aug. 18.

Bartos Dénes,
s. lelkész.

— **Adakozások a csik-somlyói rom. kath. tanító képezde zászlójára.** A csik-somlyói rom. kath. tanító képezde tanár-testülete egy díszes templomi zászlót ohajt az intézet számára beszerezni. A költség beszerzésére gyűjtés utját kellett választania, mely gyűjtésről a volt tanítványok kegyeleti érzésére támaszkodott, miért is gyűjtőivel fölkereste az intézet egykori néhány tanítványát. Midőn a beküldött kegyes adakozásokért, alólirott az intézet nevében, köszönetet mondok egyúttal az adakozásokat a következőkben kimutatom.

Adakoztak: Bakó Antal 1 frt, Tódor Antal gyergyószent-miklósi tanító ivén: Ferenczy Károly 1 frt, Lázár Menyhért 1 frt, dr. Fehér Dávid 50 kr., Kedves Tamás 50 kr., Gereöffy Ferencz 20 kr., Gidró János 50 kr., Rettegi Géza 30 kr., Montáni Gyula 50 kr., Zármy Jánosné 20 kr., Zárug Márton 10 kr., Lázár Gyula 1 frt, Csergő Wenczel 50 kr., ifj. Ferenczi Balázs 30 kr., Czifra Ferencz és fiai 1 frt, Lázár fivérek 1 frt, Zonda Vincze 50 kr., Simon Balázs 50 kr., Kristály Antal 50 kr., Székely Dénes 50 kr., Hozó Pál 25 kr., Hochschild Lajos 20 kr., Kálmán István 40 kr., (Olvasatlan név 25 kr.) Hoppé Lipót 25 kr., Novák János 20 kr., Kocsis Lajos 30 kr., Benkes István 20 kr., Pál Albert 10 kr., Tódor Antal 45 kr., Összesen 13 frt 20 kr., melyből beküldés költségére levonattott 20 kr.

Petres Viktor malomfalvi kántortanító ivén: Petres Viktor 30 kr., Petres Lajos 30 kr., Salamon Márton 10 kr., Bálint István 10 kr., Xántus Bálint 20 kr., Töke István 20 kr., Fülöp Ferencz 20 kr., Rácz Mózes 20 kr., Bakó Antal 20 kr., Márkos Sándor 10 kr., Rettegi József 10 kr., Sebestyén Mózes 40 kr., Gál Sándor 20 kr., Imecs Mózes 10 kr., Összesen 2 frt 80 kr.

Márton Gábor volt sepsi-szt-györgyi kántor-tanító, mint általa gyűjtött összeget átadott (részletes kimutatás nélkül) 4 frt 80 kr.

Baka János csik-szent-mártoni kántor-tanító ivén adakoztak: Balló Imre 30 kr., Benedek Gábor 30 kr., Baka József 30 kr., Gergely József 30 kr., Gál Sándor 20 kr., Balog Lajos 20 kr., Ferenczi Ignác 30 kr., Lacz János 20 kr., Demény János 20 kr., Balog Pál 20 kr., Pongrácz Mihály 20 kr., Tódor István 30 kr., Tamás Imre 20 kr., Péter Balázs 20 kr., Kolombán Agoston 20 kr., Márton László 20 kr., Baka János 40 kr., Összesen 4 frt 20 kr.

Petres József jöbágyfalvi kántortanító ivén: Petres József 1 frt, Dobai Ferencz 80 kr., Imre József 1 frt, Zudor Arpád 1 frt, Csóka Miklós 10 kr., Vass János 10 kr., Borsos Mihály 40 kr., Kóry Ottó 1 frt, Deményháza 20 kr., Ferenczi János 50 kr., Imre Ferencz 50 kr., Keresztes Sándor 40 kr., Hadnagy István 40 kr., Tót Mózes 50 kr., Összesen 7 frt 90 kr.

Borka Lajos ditrói tanító ivén: Borka Lajos 1 frt, Wendl Aladár 50 kr., Józsa Sándor 30 kr., Valaki 50 kr., N. N. 30 kr., Melich Istvánné 1 frt, Székula Jakab 30 kr., Málnásy Antal 40 kr., Zakariás Antalné 40 kr., ifj. Zakariás János 1 frt, Melik Bogdán 1 frt, Benedek József 1 frt, N. N. 30 kr., Székely János 1 frt, Máthé Vincze 50 kr., Köllő János 30 kr., Kádbébi János 30 kr., Szathmári János 50 kr., Vrameschits Gyula 50 kr., Keresztes István 40 kr., Száva Gergely és fiai 50 kr., Veress János 50 kr., Fülöp István 30 kr., Taschek Gyula 30 kr., Bordeaux Felician Olivér 50 kr., Mezei Ignác 30 kr., özvegy Csibi

Lajosné 1 frt, Jakab Péter 50 kr, Salamon Joákhim 50 kr, Buzás János 1 frt, Both Ferencz 1 frt, Kinda Mihály 10 kr. Összesen 18 frt.

Chosz György szásvárosi tanító ivén: Kovácsik Imre 50 kr, Lipták Mátyás 30 kr, Dávid Károly 20 kr, Vomacska János 30 kr, Reucsi József 20 kr, Kolozsy Miklós 50 kr, Dobál Antal 50 kr, Seffer Sándor 50 kr, Koba Ferencz 50 kr, Sláger János 20 kr, Chosz György 80 kr, összesen 4 frt 50 kr.

Borbáth János bereczki kántor-tanító ivén: Székely György 40 kr, Borbáth János 40 kr, Bálint László 20 kr, Farkas Ignác 4 kr, Merza Kristóf 10 kr, Kovács Antal 5 kr, Györbíró István 4 kr, Ifj. Tréfás György 5 kr, Finta György 10 kr, Gábor János 10 kr, Tuzson Mihály 10 kr, Petri György 10 kr, Auczél Dénes 5 kr, Pénzes Lázár 10 kr, Jenáki Ignác 10 kr, X. Y. 10 kr, összesen 2 frt 3 kr.

Veress Dénes adományozott 40 kr, Puskás Tamás 20 kr, Marti György szt-domokosi kántor-tanító ivén. Murányi Kálmán 1 frt, Kádár Albert 20 kr, Szakács Gergelyné 20 kr, özv. Kedves Józsefné 40 kr, Karda Péter 20 kr, Kedves István 10 kr, Schw. Gáspár 40 kr, Krausz Mihály 15 kr, Suricza Gáspárné 20 kr, Keresztes Márton 1 frt, Lukács István 20 kr, Benedek Bálint 20 kr, Fuér Gergely 30 kr, Fehér Manó 1 frt, László Antal 40 kr, Agoston József 30 kr, Ferencz János 20 kr, Krausz Márton 30 kr, Ifj. Karácsony János 20 kr, Sambocski Jakab 10 kr, Cseh János 10 kr, Székely Dénes 50 kr, Ferencz József 50 kr, Dobos Dénes 50 kr, Bartna István 50 kr, Péterfy József 1 frt, Csizsér Adám 30 kr, Bodó György 5 kr, László Ferencz 1 frt, Idősb. Karácsony J. 20 kr, Hollo Endre 20 kr, László Albert 20 kr, Marty György 50 kr. Összesen 12 frt 60 kr.

Az itt kimutatott adakozások összege . . . 71 frt 43 kr.
Az intézet 1884^{1/2}. Ertesítőjében kimutatott 31 frt 25 kr.

Begyült összesen 102 frt 08 kr.

Midőn a nemes szívű adakozóknak ismételtén köszönetet mondok bátorkodom intézetünknek más jólelkű barátait is, kik gyűjtő iverekkel megkeresve nem lettek szeretettel megkérni, hogy jámbor szándekunk megvalósíthatását kegyes pártolásukkal elősegíteni sziveskedjenek.

Csik Somlyón 1886, augusztus 6-an.

Földes József,
képezdei igazgató.

— **A magyarországi lat. és gör. szert. r. kath. tanítók segélyalapja vagyónaról** a kezelő egri főképtalan által benyújtott, felsőbb helyen pedig felülvizsgált és helyesnek talált 1885 évi számadás kivonata. (A számadás kivételesen 1885. márczius 1 től deczember végeig terjed.) Vagyónaius az (1885. februar 28-an.) Összesen 42843 frt 8 kr. I. Fejezet. 1885. évi Bevetel 1. §. A mult évi készpénzmaradvány 288 frt 56 kr. 2. §. A nagymélt. püspöki kar által megajánlott 20000 frt, alaptőke és 5% kamatai számlájára utólagosan benyújtott: 1299 frt 27 kr. 3. §. Az egyházmegyék gyűjtéseiből betolyt: 9745 frt 78 kr. 4. §. Kisorsolt értékpapirokból, es visszazetett takarékpénztári tőkéből: 4047 frt. 5. §. Tőkék (értékpapirok es takarékpénztári betétek kamatai) 2276 frt. 79 kr. A bevetel összege 17658 frt. 40 kr. II. Fejezet. 1885. évi kiadás. 1. §. Tőkésítésre. 13707

frt. 15 kr. 2. §. Az 1884. évi számadás szerint felosztás alá eső (alnpiszab. 6. és 7. §§.) összeg számlájára: 2180 frt. 3. §. Különfélékre (nyomdai, postai stb. stb. költségek) 53 frt 69 kr. A kiadás főösszege 15940 frt 84 kr. A segélyalap vagyónállása 1885. év végén: összesen 54937 56 kr. A létesítendő országos kath. tanítói árvaház alapjából a kezelő egri főképtalan által benyújtott, felsőbb helyen pedig felülvizsgált és helyesnek talált 1885. évi számadás kivonata. (Az 1885. év első számadási év.) I. Fejezet. 1885. évi bevetel. 1. §. A mult évi pénztármaradvány: O. 2. §. Az egyházmegyék gyűjtéseiből befolyt 715 frt. 3. §. A segélyalap 1884. évi számadás szerint felosztás alá eső összeg $\frac{1}{10}$ része czimén a segélyalap pénztárából ide áttétett 280 frt. A bevetel főösszege 994 frt II. fejezet. 1885. évi kiadás. 1. §. Tőkésítésre: 995 frt. A kiadások összesítése: 1. §. összege, egyszersmind főösszeg 995 frt. Mérleg. Valóságos bevetel 985 frt. Valóságos kiadás 995 frt. 1886. évre felveendő készpénzmaradvány. — Az árvaház alapjának állása 1885. év végén: összesen 995 frt.

I R O D A L O M.

— **A m. t. olvasó közönség figyelmébe!** Rég ó ajtott do og egy valóban nemes irányu: társadalmi, szép rodalmi és ismeretterjesztő, diszesen kiállított és illusztrált hetilap létesítése. Mint a hozzánk érkezett levelekből olvassuk, 15—20 éve áll már ez ugy a tervezgetés stádiumában. Mi azt hiszszük, hogy a bizalmatlanságtól való félelem ölte meg mindeddig e terv valósulását. Nem gondolhatunk mást, mert a tapasztalás már minket is megtanított arra, hogy a kétes becsű irodalmi termékekkel üzött szédelgés, legtöbb esetben a legjobb és legnemesebb törekvéseknek is szárnyát szegi A szédelgés kinyújtá már átkos kezét az irodalomra is — és szénségtelen ujjáival letépi a költészet és szépirodalomról azt a nemes charactert, azt a bűvös fátyolt, mely hivatva van a józanul gondolkodók szívét és elméjét gyönyörködtetni — és a családok szentélyében a magasztosért való lelkesedést lángra gyulasztani. Ez, ez lehet egyedül oka, hogy a szépért, nemesért lelkesülő művelt olvasó közönség a családok közepette, gyakran oly termékekkel s vállalatokkal szemben is rideg és tartozkodó marad melyek a szédeltégtől ment s önzetlen szivek- és elméknek szüleményei.

Ezen keserű tudat vészes ernyözete alól lépünk a m. t. művelt olvasó közönség elé — és kérjük, hogy vállalatunkat, mely a költészet és szépirodalomnak valódi characterje mellett száll küzdelemre — szives pártfogásában részesíteni kegyeskedjék.

Reméljük célunk elérését, reméljük a művelt olvasó közönség pártolását! S ezen reményünk készített bennünket arra, hogy lapunk e szerény czimmal lésson legközelebb napvilágot: „Remény“

Nem kapkodtunk tehát hangzatos czim után; nem! mert mi nem czimmal, hanem lapunk beltartalmával akarjuk kielégíteni a művelt olvasó közönséget. Mi szivesen áldozzuk mindenünket e 15 ezer forintot meghaladó nemes irányu lap létesítésére, mert ügyünk magasztos volta mellett, szívünk mélyét rezzi át a lánglelkű költő

eme buzdítása: Hass, alkoss, gyarapíts, s a haza fényre derül.

Különben is a hosszas ígérgetések helyett, álljon itt rendes munkatársaink díszes névsora:

Maszlagi, Balázs Sándor, dr. Karsch, dr. Rényi, dr. Reindl, Endrődy, dr. Moravitz, Kador, dr. Koitay Virgil, Angerbauer, dr. Rada, Gyurinka, Rosty, Rajkay Cecillia, Rézbányay, Magyary Sz., Lévy Mihály, Mogyorósi (Amerika), Kőhalmi-Klimstein, Komócsy L., Takáts Sándor, Bodó Adám, Lepsényi, Bingert, Sándorfy Nándor stb.

Hogy a m. t. olvasó közönség tájékozva legyen lapunk beltartalmát illetőleg: 1. Társadalmi vezércikk; de mindig oly modorban, hogy azt a t. olvasó közönség érdekekkel olvashassa. 2. Egy nagyobb szabású költemény. 3. Egy nagyobb szabású elbeszélés. 4. Kisebb elbeszélés, humoreszk stb. 5. Kisebb költemény. 6. Utleírások, egy világlátott kitünő írónktól. 7. Ismeretterjesztő cikkek. 8. Regénycsarnok. 9. Heti krónika. 10. Irodalom, tudomány, művészet, színház, hymen, gyászrovat. 11. Képeink rövid leírása. 12. Apróságok. Rejtvények. Szerkesztői mondanivalók. „Remény“ hetenkint két iv terjedelemmel, valamivel kisebb alakban, mint az „Ország Világ“ finom velin papíron, díszes illusztrációkkal (4—5) borítékban fog megjelenni. Szóval, az elegáns kiállításról a jó hírnevű Pallas nyomda kezekedik. Ár: egész évre 8 frt, fél évre 4 frt, negyed évre 2 frt. Lapunk első s egyuttal mutatvány-száma szept. elején fog megjelenni; októberben folytatja pályafutását.

A szerkesztő-kiadó hivatal (Bpest, IV. ker. ferecziek bazár-épülete) hova az előfizetések, valamint a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. A nem közölhető kéziratokat kívánságra bérmentetlenül küldjük vissza. Budapest, augusztus 2-án, 1886. Tisztelettel: Hajóssy Kr. György, szerkesztő kiadó.

A NAPI ESEMÉNYEK KÖRÉBŐL.

— **Püspök urunk ő nagyméltóságának** azon atyai kegyességeért, hogy legközelebb is 30 frt segélyben méltóztatott részesíteni e lapok útján miu hálás köszönetet mond Tömösváry Gergely szarvaskendi elkész ur.

— **Személyzeti.** Jancsó Ernő nagy-szebeni-külvárosi lelkész és teréz-árvaházi alkormányzó a piskii vasuti telepen püspök ur ő nagyméltósága által fejedelmi bőkezűséggel most alapított új plébánia lelkészévé nevezetett ki. Szívből gratulálunk és bizton hiszszük, hogy az új plébánia kinevezett lelkészében egy valódi jó lelki atyát, gondos lelkijesztőt nyert. Faxit Deus!

— **Hála nyilvánítás.** A nagyenyedi minoritaszerzetház tulajdonképpő rom. kath. plébánia kijavítási költségeinek fedezéséhez főtődő és nsgos dr. Barts Ferencz nagyprépost ő nagysága kifogyhatatlan jósága s áldozatkészsége folytán 20 azaz husz o. é. frttal kegyesen hozzájárulni méltóztatott, miért is alulirt. mind a nagyenyedi Minoritárház, mind a rom. kath. hívek nevében igaz szívből kívánja: hogy a Mindenhatónak áldása, mely nélkül nincs semmi jó az emberi dolgokban, kísérije tovább is nagy prépost ő nagyságát nagyjelentésű működésében, s

engedje, hogy mind azt, mit az egyház és a haza érdekében oly nagy áldozatokkal tett és tesz, viruló jó egészségben, az emberi kor legvégső határáig igen-igen soká gyakoroihassa. N. Enyed, 1886. aug. 17. Dávid Pál, s. k. házfőnök, h. lelkész.

— **Figyelmeztetés.** A csiksomlyói rom. kath. tanító képezde azon volt növendékeit kik az 1883—4. tanév végén kötelezték egy alap alkotására magukat az intézet javára tisztelettel figyelmeztetem illetőleg fölkérem, hogy az ezen alapot illető esedékes díjait az intézet igazgatóságához sziveskedjenek késedelem nélkül beküldeni; a következő években pedig ebben kötelezettségeiknek mindenkor a tanév befejezte előtt eleget tenni Csik-Somlyón 1886. augusztus 6-án. Földes József képezdei igazgató.

— **Zetelakáról f. év és hó 14-ről írják nekünk.** A mai világ — bármely oldalról tekintve azt — föltornvosuló fellegei között olykor-olykor napderüt is látni, jól esik a léleknek. Nem esik kétségbe . . . Fölvidul és azt mondja: Van bíró a felhők fölött, aki csakis igazságosan lát és ítél. . . . Nálunk sok és több történt a f. évben, ami megemlést, megszivleést érdemel. Junius hó 6-án a 460 személy megbérmálását végezvén főpásztor urunk ő nagyméltósága, azóta csakis haladást észlelünk hitközségünkben. Iskolája dusabban lett fölszerelve, ennek gyarapítására az arányosítás alapján — a községi helyekből kiszakított — 219 hold rendes kezelés alá véve; a tanítók évi díjazása emelve — olyszerű előhaladást látunk, miszerint sepédpap tanító Sebestyén Mózes urnak is tejsül óhaja, „bár függetlenné lehetne tenni a tanítókat a községi pénztártól.“ Nemcsak, hanem templomunk földiszítése is napról-napra előre megy. Közgazdászati ügyeink odaérlelik dolgainkat, hogy már a f. évben az iskolapénzalap 2000 frttal növekedik Népünk a közző belátása s serény előmozdítására még hanyag ugyan, de a folytonos serkentés, a soha ki nem maradó jó példa gyűzám a rosszon is. Belefárad a rossz a jó mindigi hangoztatásába, s végre megajta magát a jóra. A székely-nép nem rossz, az ő akarata még mindig láng-buzgó a közjóért. Vezetni, lelkesíteni kell őt saját javára. dicsősége előmozdítására. Mikép? Mhamarabb értesitem a főtiszteendő szerkesztőseget. *) Zetelakán, augusztus 14. 1886. Zetaváralji.

— **Az erdélyi rom. kath. Status igazgatótanácsának** f. hó 13-án tartott rendkívüli ülésében a nagy-szebeni teréz-árvaházban s az erdélyrészi r. kath. gymnasiumok mellett fennálló finövedekben megürült alapítványi helyekre felvétettek. 1. Nagy-szebeni kath. Teréz-árvaházba: Benkő Sándor, Páfi János, D. André Károly, Magyarai Lajos, Publik Károly, Lázár Béta, Selczer Róbert, László Miklós, Kateszár Andras, Neu ebauer Gusztáv, Stief Ottó és Stock Rezső. Továbbá Kaszó Ilona, Bezce Gizella és Szabó Maria. Kutapota-ra pedig felvétetett Szokop Anna. 2. A gyulafehérvári finövedébe: Vitos János, (áthelyezve Csik-Somlyóról) Zotosch Ferencz, Henter Zoltán, Fuchs Gusztáv, Reiner János és Pisztel Bodog. 3. A csik-somlyói finövedébe: Lukács Manó, (áthelyezve Székely-Udvarhelyről) Nagy Antal, Száva András és Koncz Károly (át helyezve Konaból) Miklós Dénes,

*) Elvájuk s örömmel nyilvánítottuk lapunkban.

Boga József és Péter Sándor. 4. A székely-udvarhelyi finőveldebe: Móritz Károly, Balogh Mihály, (áthelyezve Kantából), Ráduly József, Beke Antal, Kis Kálmán, Vio a Sándor és Koczián Lajos. 5. A maros vásárhelyi finőveldebe: György Árpád, Péterfi Árpád, (áthelyezve Kantából), Zöldi Miklós, Orbán Dénes, Novák Bogdán és Mischinger Gergely. 6. A kantai finőveldebe: Sata Albert (áthelyezve Csik-Somlyóról), Kovács Kálmán, Kistály András, Kozma Lajos, Pénzes Béla, Nagy Benjámín, Haraly Ferencz, György Ilyés, Szabó Győző és Dolinszky Jozsef. 7. A kolozsvári két finőveldebe: Gergely Andor és Horváth József (áthelyezte Csik-Somlyóról), Bartalis Antal (áthelyezve Székely-Udvarhelyről), Bilinszky János és Szentiványi Árpád (áthelyezve Gyulafehérvárról), Bába Pál és Harmath Jenő (áthelyezve Maros-Vásárhelyről), Hartel Emil, Lengyel Géza és Gál Mózes (áthelyezve Kantából), Para Endre, Móritz László, Vagner János, László Endre, Szabó Gabor, Stáncsai Miklós, Kovács András, Puskás Lajos, Szilagyi Miklós, Novák Elemér, Keszely László, Hamari Miklós, Lánosi Gyula, Gáspár István, Fazakas Béla, Gál Lajos, Körner József, Toczaer Ödön Rácz Béla, Konczey Imre és Pál Venczel.

— **Ertesítés** a kolozsvári kereskedelmi akadémia feől. 1. Czeija az intézetnek. Tudományos és szakzerű kiképzése azon ifjaknak, kik a kereskedelem, forgalom, közgazdaság vagy iparvállalatok terén, valamint az állami hivatalok azon againál óhajának alkalmazást nyerni, melyre ezen intézetet végzett ifjakat az 1883. évi, a tisztviselők minősítéséről szóló I. t. cz. illetékeseknek nyilatkojtja. 2. Az intézet szervezete. a) E kereskedelmi akadémia áll 3 éves tantoyamból, melynek bevezgése után az ifjak érettségi vizsgálatot tesznek. Az érettségi vizsgálatot tett ifjak katonai kötelezettségök kitűtésenél az egy éves önkéntességre vannak jogositva. b) Azok részere, kik magukat a keletkereskedelemeire is ki akarják kepezni, a jövő 1886/7-ik tanévtől kezdve egy 4-ik évi, de nem kötelező, tantoyam is nyitattik. A 4-ik évfolyamot is végzett kitűnő növendékeknek Komániában kereskedői vagy consularis állásokon teendő elhelyezéséről a m. kormány gondoskodik. c) Olyan ifjak részere, kik valamely gymnasium vagy reáliskolai érettségi vizsgálatot tettek, vagy kellő elotanulmány mellett hosszabb idő óta a gyakorlati terén működnek, a kereskedelmi szakismeretek elsajátíthatására egy éves kereskedelmi szaktantoyam nyitattik. 3. Felvétel és beiratás. A 3 éves tantoyamra oly növendékek vétetnek fel, kik a gymnasium vagy polgari iskola negy alsó osztályát végeztek. A tanévi beiratások szeptember 1—5-ig, az egy éves szaktantoyamra aug. 28-ától szeptember 1-ig eszközöltetnek. 4. Tandij egy évre 40 — negyven frt, melynek fele szeptemberben, fele februárban fizetendő; továbbá évi 2 frt ifjúsági könyvtardij. Az új tanulók 4 frt beiratási díjt is fizetnek. Az egy éves szaktantoyam hallgatók 80 — nyolcvan f. tandíjt fizetnek, mely szintén két részletben fizetendő. Bővebb értesítést nyújtó évi értesítővel szolgál az igazgatóság. Kolozsvárt, 1886. aug. hó 15-en. Kiss Sándor, igazgató tanár.

Cristóf Ferencz-
fele

Szobapadozat-

fénymáz lak

szagatlan és gyorsan szárad.

Praktikus sajátágánál fogva és egyszerű kezelésmódja miatt igen alkalmas a szobapadozatok befestésére és lakirozására. — Mindenki maga kezelheti. — A lakirozott szoba **két óra mulva** már használható. Különbféle színekben (fedő-festék) és szintelen is kapható (csak fényességet adva).

Próbák- és használati-utasiást kaphatni a raktárakban.

Videki raktára: Gyulafehérvárt. Idősb. Misselbacher J. B. -nél

Szives tudomásul!

Van szerencsénk kegyes pártfogóinkkal tudatni, hogy Isten segélyével Bécsben Kärnerstrasse 15. sz. alatt hason müintézetet nyitottunk. **A budapesti intézet minden tekintetben megmarad a régi alapon.** Megrendeléseket akár Budapesten, akár Bécsben szokott pontossággal fogunk eszközölni, miért is igen tisztelt ügybarátainkat tiszteletteljesen kérjük, miszerint eddigi kegyes jóindulatukkal és pártfogásukkal bennünket továbbra is megtiszteln kegyeskedjenek.

Müintézetünknek illetén kiterjesztésével úgy hisszük ügyfeleinknek is fontos szolgálatot tejtünk, mivel most már minden szükségelhető egyházi tárgy vagy müdarabbal el lévén látva a legfokozottabb kívánalmaknak is mindenben a leggyorsabban szokott pontosságunkkal eleget tehetünk.

Mihez tartás végett bátrak vagyunk a következőket becses figyelmökbe ajánlani:

Bécsbe érkező **magyarul** írt levelekre, **magyarul** fogunk válaszolni. Kérdéseket, tudakozódásokat vagy felvilágosításokat — amint eddig is történt — a legnagyobb készséggel adjuk meg ezentul úgy Budapestről, valamint Bécsből is.

Magyarországi t. vevőinket Bécsben való tartózkodásuk alkalmával pedig kérjük, miszerint bennünket becses látogatásukkal megtisztelni kegyeskedjenek. Kitűnő tisztelettel

Szűts és Társa.
egyházi szerek müintézete és kath. könyvkereskedése
Bpest. ferenciek bazára 16. Bécs, Kärntnerstrasse 15.

Kiadja: Az erdélyi rom. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: Dr. TÓDOR JÓZSEF.
Szerkesztőtársak: Dr. CSERNI BÉLA, Dr. SZUCHY BÉLA, STRAUBERT ÖDÖN, Dr. VERESS FERENCZ.

Nyomatott a piisp. lyc. nyomda gyorsajtóján Gyulafehérvárt.